

Vergaderjaar 2021–2022

35 925 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2022

Nr. 157

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP EN VOOR PRIMAIR EN VOORTGEZET ONDERWIJS EN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 februari 2022

Naar aanleiding van de toezegging van de Minister president in het debat over de regeringsverklaring (Handelingen II 2021/22, nr. 39, items 3 en 6) sturen wij hierbij de planningsbrief. Deze brief bevat de opdrachten uit het coalitieakkoord (Kamerstuk 35 788, nr. 77) evenals wanneer u de eerste correspondentie kunt verwachten. Vanzelfsprekend is de planning omgeven van enige onzekerheid en dus kan deze als indicatief worden beschouwd.

Cultuur

Om herstel, vernieuwing en groei mogelijk te maken, investeert het kabinet structureel € 170 miljoen per jaar in de creatieve en culturele sector. Uw Kamer ontvangt in het voorjaar een brief over de uitwerking van de plannen uit het coalitieakkoord. De brief bevat onder meer de uitwerking van de plannen voor de arbeidsmarkt en het herstelplan om zowel professionals, instellingen als amateurverenigingen er bovenop te helpen en te versterken. Daarbij is er speciale aandacht voor de groepen die door corona hard geraakt zijn, zoals jonge makers en jongeren.

Media

Het coalitieakkoord bevat maatregelen om persvrijheid en pluriforme en betrouwbare informatievoorziening op landelijk, regionaal en lokaal niveau te borgen. Het kabinet investeert hiervoor structureel € 30 miljoen per jaar in media. Uw Kamer ontvangt voor de zomer een brief met de uitwerking van deze maatregelen. De brief gaat onder andere in op de overheveling van de financiering van de lokale omroepen naar de rijksbegroting en maatregelen voor verdere professionalisering van deze

sector. Daarnaast bevat de brief de plannen voor het versterken van de onderzoeksjournalistiek en de stand van zaken van een voorstel voor de erkenningscriteria voor landelijke publieke omroepen.

Herinvoering Basisbeurs en tegemoetkoming studenten

Per studiejaar 2023/2024 wordt opnieuw een basisbeurs voor alle studenten ingevoerd en een inkomensafhankelijke aanvullende beurs. Studenten voor wie geen basisbeurs beschikbaar is geweest krijgen de keuze tussen korting op hun studieschuld of een studievoucher. Hiervoor wordt € 1 miljard extra uitgetrokken, bovenop het huidige budget voor studievouchers. Nog dit eerste kwartaal ontvangt uw Kamer een Hoofdlijnenbrief.

Gelijke behandeling studenten

We bevorderen de gelijke behandeling van studenten uit het mbo, hbo en wo. Uw Kamer wordt hierover rondom de zomer nader geïnformeerd.

Investerings vervolgopleidingen en onderzoek

Dit kabinet investeert structureel 700 miljoen euro extra in vervolgopleidingen en onderzoek. Daarmee verlagen we de werkdruk, investeren we in ongebonden onderzoek en ontwikkeling, verbeteren we het studentenwelzijn, stimuleren we arbeidsmarktrelevante beroepsopleidingen en schakelprogramma's, zorgen we voor een betere balans tussen eerste en tweede geldstroom, wordt de techniekhavo en kleinschalig vakonderwijs versterkt en garanderen we een dekkend en passend aanbod van kleine studies. Uw Kamer wordt voor de zomer geïnformeerd over de voorgestelde uitwerking.

Fonds onderzoek en wetenschap

We zetten koers naar een kenniseconomie waarbij we, in lijn met de Lissabondoelstelling, investeren in vrij en ongebonden onderzoek en ontwikkeling. Dit doen we onder meer door het instellen van een fonds waarin we in totaal € 5 miljard investeren gedurende 10 jaar. Over de uitwerking van dit fonds, wordt Uw Kamer voor de zomer geïnformeerd.

Internationalisering

Als de bestaande en nog in te voeren instrumenten onvoldoende blijken te zijn om schokken in de (internationale) studentenaantallen te beheersen, dan kijken we of nieuwe instrumenten nodig zijn. Uw Kamer ontvangt in de komende maanden een Kamerbrief.

Kleine studies

Universiteiten dienen voor kleine studies en voor Nederlandse taal en cultuur samen te werken en ook naar de toekomst een dekkend en passend aanbod te garanderen. We zorgen ervoor dat elke bachelorstudent een aansluitende master heeft op dezelfde instelling, met behoud van ruimte voor profilering. In een Kamerbrief wordt uw Kamer hierover na de zomer nader geïnformeerd.

Selectie in het hoger onderwijs

Opleidingen die selecteren dienen te onderbouwen hoe de selectieprocedure past bij de inhoud van de opleiding, effectief is en gelijke kansen borgt. Na de zomer wordt Uw Kamer hierover nader geïnformeerd.

Bindend Studieadvies hoger onderwijs

Het bindend studieadvies (BSA) wordt aangepast. Studenten die in het eerste jaar niet de BSA-norm halen, krijgen de kans om in het tweede jaar de puntennorm alsnog te halen. Bij evident onvoldoende studievoortgang behoudt de instelling de mogelijkheid om een bindend studieadvies af te geven aan het einde van het eerste jaar en de student te begeleiden naar een beter passende opleiding. Met dit aangepaste BSA dragen we ook bij aan het verhogen van het studentenwelzijn. Voor de zomer ontvangt uw Kamer een Plan van Aanpak.

Vrije en veilige uitwisseling van ideeën

We stimuleren de vrije en veilige uitwisseling van ideeën en borgen de academische vrijheid van wetenschappers. We stellen kaders vast voor de wetenschappelijke samenwerking met onvrije landen. «Open science» en «open education» worden de normen, mits de nationale veiligheid hierbij niet in het geding komt. Rond de zomer ontvangt uw Kamer hierover een Kamerbrief.

Versterking kwaliteit lerarenopleidingen

We zetten in op versterking van de kwaliteit van lerarenopleidingen met aandacht voor effectieve vakdidactiek, specialisatie in het jonge of oudere kind, digitale vaardigheden en passend onderwijs. Daarnaast verhogen we de academische instroom. Uw Kamer ontvangt voor de zomer een Plan van Aanpak.

Passende vergoeding stages en stagediscriminatie

We sluiten een pact tussen overheid, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven om te zorgen dat elke mbo-student een stageplek en een passende vergoeding krijgt. We bannen stagediscriminatie uit. Uw Kamer zal hier voor Prinsjesdag nader over worden geïnformeerd in een brede Kamerbrief over het mbo.

Versterking kwaliteit mbo

We versterken de kwaliteit, hiertoe worden vakken in basisvaardigheden en burgerschap gegeven door bevoegde docenten en geven we ruimte aan mensen uit de praktijk voor (gast)lessen. Uw Kamer zal hier voor Prinsjesdag nader over worden geïnformeerd in een brede Kamerbrief over het mbo.

BSA in het mbo

We evalueren zo snel als mogelijk de voor- en nadelen van het bindend studie advies (BSA) in het mbo en maken daarna een nieuwe afweging over het bindend gedeelte van het studieadvies. Uw Kamer zal binnenkort worden geïnformeerd over de stand van zaken.

Maatschappelijke Diensttijd

We zetten de maatschappelijke diensttijd voort en bouwen deze verder uit, zodat jongeren in contact kunnen komen met nieuwe leefwerelden, zich inzetten voor de samenleving, nieuwe vaardigheden ontwikkelen en mogelijk ontdekken waar hun passies liggen. Dat kan bij (maatschappelijke) projecten op het terrein van zorg, welzijn, veiligheid, defensie, sport, natuur en klimaat. Uw Kamer ontvangt voor de zomer een Plan van Aanpak.

Leven Lang Ontwikkelen

Er is de komende jaren een enorme vraag naar goed opgeleid personeel. Met alleen de aanwas uit het initieel onderwijs komen we er niet, het om- en bijscholen van de beroepsbevolking dient met kracht en met een brede coalitie van publieke en private partners voortgezet te worden en het aanbod dient daarbij vergaand te worden geflexibiliseerd. Daarvoor is het nodig om tijdens deze kabinetsperiode daadwerkelijk de nodige stappen te zetten. Voor de zomer ontvangt uw Kamer een Plan van Aanpak rondom Leven Lang Ontwikkelen.

Een vak leren staat centraal: techniekhavo, kleinschalig vakonderwijs en mbo-opleidingen dichtbij huis

We versterken het beroepsonderwijs. We stimuleren het aanbod van arbeidsmarktrelevante beroepsopleidingen in de techniekhavo en het kleinschalig vakonderwijs. We behouden een zo groot mogelijk aanbod van mbo-opleidingen dichtbij huis. We versterken kansen door drempels weg te nemen en doorstroom te stimuleren. De Kamerbrief met de visie op de doorstroom in de beroepskolom beginnend bij het primair onderwijs, via het voortgezet onderwijs tot aan het mbo ontvangt uw kamer na de zomer. Onderdelen van deze visie zijn de nieuwe leerweg in het vmbo en de vakhavo. Met deze brief wordt ook gereageerd op het SPV-advies doorontwikkeling vmbo profielen.

Goed leren lezen, schrijven en rekenen en meedoen in de samenleving

Om alle kinderen en jongeren dezelfde kansen te bieden, willen we de onderwijskwaliteit versterken om de basis op orde te krijgen, zodat elk kind leert lezen, schrijven en rekenen en goed wordt onderwezen in burgerschap. Er komt een «masterplan basisvaardigheden» waarvoor we effectief bewezen lesmethodes gebruiken, zoals ingezet bij het Nationaal Programma Onderwijs. De Kamerbrief over dit plan komt in het voorjaar. In deze brief wordt uiteen gezet wat het masterplan basisvaardigheden op hoofdlijnen wordt, en welk proces wordt doorlopen om met betrokkenheid van het onderwijsveld het plan verder uit te werken. Hierin is ook aandacht voor het proces van de curriculumherziening. Rond of zo mogelijk voor de zomer wordt volgens voortgebouwd op de activiteiten uit het actieplan basisvaardigheden en wordt een licht geworpen op alle maatregelen uit het regeerakkoord over de versterking van de brede kwaliteit van het funderend onderwijs.

Elk kind moet het beste uit zichzelf kunnen halen

We vergroten de kansengelijkheid, onder andere door te investeren in een goede start voor kinderen, in de doorstroom in het funderend onderwijs en in een rijke schooldag op plekken waar dat het meest nodig is. Deze Kamerbrief wordt voor het zomerreces verstuurd. In deze brief wordt een overkoepelende visie gegeven op de aanpak van kansenongelijkheid in het funderend onderwijs deze kabinetsperiode. Ook trappen we in deze brief de rijke schooldag af en volgt een stappenplan voor betere doorstroom.

Verbeteraanpak Passend Onderwijs

We gaan verder met de verbeteraanpak van passend onderwijs en streven naar inclusiever onderwijs waarbij kinderen met en zonder een beperking of ziekte samen naar school gaan. De randvoorwaarden voor passend onderwijs worden verder op orde gebracht, er wordt duidelijker wat we

van schoolbesturen en samenwerkingsverbanden verwachten en er worden meer waarborgen ingebouwd zodat leerlingen de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Inzet van de route naar inclusiever onderwijs is dat leerlingen met en zonder ondersteuningsbehoeften vaker samen dicht bij huis naar dezelfde school kunnen gaan, als het kan in dezelfde klas zitten en elkaar ontmoeten op het schoolplein. In het najaar van 2022 ontvangt de Tweede Kamer de tweede voortgangsrapportage, waarin ook de routekaart naar inclusiever onderwijs is opgenomen.

Voldoende goede leraren en schoolleiders

Om de onderwijskwaliteit in Nederland te verhogen, investeren we in goede en voldoende leraren en schoolleiders. We zijn hierover op dit moment in gesprek met de sector en vakorganisaties. Voor de zomer wordt hierover een Kamerbrief verstuurd. Met deze brief wordt een update gegeven over de stand van zaken van o.a. het leraren- en schoolleiders tekort. Ook wordt uiteengezet hoe de maatregelen uit het regeerakkoord worden uitgewerkt. Over het dichten van de loonkloof tussen po en vo volgt er eerder een Kamerbrief. Daar wordt op dit moment hard aan gewerkt, conform de motie Paternotte (35 788, nr. 129).

Vrij en veilig onderwijs

We zetten via verschillende maatregelen in om de sociale veiligheid en gelijke behandeling op scholen te waarborgen. Voor het commissiedebat dat momenteel gepland staat op 9 maart 2022 wordt een brief naar uw Kamer gestuurd over dit thema. Deze brief schetst de stand van zaken en geeft een eerste aanzet voor de uitwerking van de maatregelen uit het regeerakkoord. In deze uitwerking wordt ook het wetsvoorstel bestuurlijk instrumentarium meegenomen.

Regenboog Stembusakkoord

We blijven werken aan de acceptatie, veiligheid en emancipatie van de LHBTQI+ gemeenschap. Het Regenboogakkoord is hiervoor de basis. We voeren dit akkoord zorgvuldig uit met (initiatief)wetgeving en beleid. Het Regenboog Stembusakkoord bestaat uit veel verschillende voorstellen en maatregelen. Deze hebben allemaal een eigen snelheid. De Kamer zal middels de Emancipatienota rond de zomer nader worden geïnformeerd.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.H. Dijkgraaf

De Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,
A.D. Wiersma

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
G. Uslu